

น้ำต้น คนโท ล้านนา

กล่องความรู้กินได้

Knowledge Box Set

ผู้จัดทำนางสาววชิราภรณ์ จำรัส หน่วยงาน กศน.อำเภอเมืองเชียงใหม่

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมिव บิลดิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiproject.net>

น้ำต้น คนโท ล้านนา

กล่องความรู้กินได้ Knowledge Box Set

กล่องความรู้กินได้ คือ บริการความรู้แบบ One Stop Service ที่จัดไว้ให้บริการประชาชน โดยการคัดสรรสื่อความรู้ประเภทต่างๆ (หนังสือ รูปภาพ สื่อมัลติมีเดีย ตัวอย่าง และแหล่งค้นคว้าอ้างอิง) มาจัดรวบรวมไว้ในกล่องเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ และเป็นแนวทางให้ผู้สนใจได้เริ่มต้นศึกษาหาความรู้เพื่อการทำมาหากินได้ง่ายๆ

คำแนะนำในการใช้บริการกล่องความรู้กินได้

กล่องความรู้กินได้มีไว้สำหรับให้บริการภายในห้องสมุดเท่านั้น หากต้องการยืมหนังสือหรือสื่อมัลติมีเดียอื่นๆ ที่อยู่ภายในกล่อง กรุณาติดต่อเคาน์เตอร์บริการ

"ร่วมแบ่งปันความรู้ ด้วยการใช้สื่ออย่างระมัดระวัง"

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมิว บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิทยารัตนสิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

น้ำตัน คนโท ล้านนา

บทนำ

น้ำตันที่มีการผลิตอยู่ทั่วกันว่า สืบทอดมาจากงานฝีมือของช่างชาวเงี้ยว หรือ ชาวไทยใหญ่ ด้วยเหตุนี้ คนพื้นเมืองทั่วไปในล้านนาจะเรียกน้ำตันนี้ว่า "น้ำตันเงี้ยว" ภาชนะที่ใช้ใส่บรรจุน้ำ มีลักษณะ อ้วนป้อมบริเวณคอจะสูงขึ้นไป ด้านข้างจะเขียนลวดลายไว้อย่างสวยงาม คนพื้นเมืองเหนือเรียกภาชนะนี้ว่า "น้ำตัน" แต่เดิมน้ำตันถือว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่กับวิถีชีวิตของชาวล้านนาเป็นอย่างมาก จนอาจกล่าวได้ว่า น้ำตันเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของชาวล้านนา น้ำตันนอกจากจะใช้เป็นภาชนะบรรจุน้ำดื่มแล้ว ยังเป็นส่วนหนึ่งของภาชนะใส่ดอกไม้ในแท่นบูชาในพิธีกรรมทางศาสนา ตลอดจนเป็นเครื่องประกอบยศของเจ้านายชั้นสูงอีกด้วย

น้ำตันดินเผาที่มีการผลิตเป็นเครื่องใช้อยู่ในดินแดนล้านนานั้น คนเมืองเชียงใหม่ทั่วไปจะเรียกว่า "น้ำตันเงี้ยว" เป็นเพราะว่ากลุ่มคนที่ทำน้ำตันเหล่านั้นเป็นชาวเงี้ยวหรือไทยใหญ่ ซึ่งมีแหล่งผลิตอยู่ที่บ้านเหมืองกุง บ้านขุนแส ในเขตอำเภอหางดงและบ้านน้ำตันในเขตอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

บรรพบุรุษของชาวบ้านในแถบนี้แต่เดิมถูกกวาดต้อนและอพยพมาจากเมืองปู้และเมืองสาดในเขตรัฐฉานของพม่า โดยเฉพาะที่บ้านน้ำตันนั้น ระบุไว้อย่างชัดเจนว่า ถูกกวาดต้อนมาในช่วงสมัยของพระเจ้ากาวิโรรสสุริยวงศ์ เจ้าผู้ครองนครเชียงใหม่องค์ที่ 6 ระหว่างปี พ.ศ.2399 – 2413 จากหลักฐานเอกสารที่พบในช่วงเวลาของการฟื้นฟูล้านนานั้น ได้ปรากฏชื่อของเมืองปู้และเมืองสาด ที่ถูกกองทัพของเชียงใหม่ไปตีและกวาดต้อนไพร่พลมาไว้ที่เชียงใหม่ ตั้งแต่เมื่อสมัยของพระเจ้ากาวิละถึง 3 ครั้ง และครั้งหลังสุดในสมัยของพระยาพุทธวงศ์ได้ขึ้นไปตีอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งมีรายละเอียดปรากฏในตำนานพื้นเมืองเชียงใหม่อย่างชัดเจนว่า "ในปีจุลศักราช 1200 นั้น พระยาเชียงใหม่ได้ทราบข่าวว่า เจ้าฟ้าเงี้ยวเมืองนาย แต่งคนมาตั้งอยู่ในแขวงเมืองสาด เมืองต่วน อันเป็นดินแดนแคว้นเมืองเชียงใหม่ พระยาเชียงใหม่จึงแต่งให้พระยาอุปราช พระยาราชวงศ์ พระยาเมืองแก้ว คุณกำลังลีพลเมืองเชียงใหม่ 5,300 คน เป็นกองทัพหนึ่ง ฝ่ายเมืองลำพูนก็ให้เจ้าอุปราช เจ้าน้อยคำวงศ์ คุณกำลังเมืองลำพูน 900 คน ทหารหนึ่งยกขึ้นไปตีต้อนครัวเงี้ยวไทใหญ่ที่มาตั้งอยู่เมืองปู้ เมืองสาด เมืองต่วน นั้นลงมาสิ้น.." กระทั่งปีศักราช 1201 เจ้าพระยาเชียงใหม่และลำพูนได้มีหนังสือเพื่อกราบบังคมทูลพระกรุณาว่า การที่ได้กองทัพไปตีเมืองปู้ เมืองสาดและเมืองต่วนนั้น ได้ต้อนเชลยชายหญิงมาเป็นจำนวน 1,868 คน ปืน 47 กระบอกรวมทั้งม้าและโคอีกจำนวน 261 ตัว จากนั้นจึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานครัวเชลยและโคม้าไว้สำหรับเมืองเชียงใหม่

น้ำตัน คนโท ล้านนา

ดังนั้นจึงสันนิษฐานว่า กลุ่มชาวเงี้ยวที่ถูกกวาดต้อนมาอยู่ที่บ้านน้ำตัน บ้านมะกายอนในเขตอำเภอสันป่าตอง น่าจะเป็นกลุ่มชาวเงี้ยวรุ่นเดียวกับที่ถูกกวาดต้อนมาในสมัยเจ้าพระยาภาณุวงศ์ แต่การตรวจสอบทางเอกสารไม่อาจยืนยันได้แน่ชัดว่า กลุ่มชาวเงี้ยวในหมู่บ้านเหมืองกุง บ้านขุนแส เขตอำเภอหางดงจะเป็นเงี้ยวกลุ่มเดียวกันหรือไม่ แต่จากหลักฐานแวดล้อมก็ทำให้เชื่อได้ว่า กลุ่มเงี้ยวที่มีความรู้ในการปั้นน้ำตันนั้น ล้วนเป็นชาวเงี้ยวที่ถูกกวาดต้อนเข้ามาในช่วงเวลาฟื้นฟูเมืองเชียงใหม่ทั้งสิ้น การผลิตน้ำตันของชาวเงี้ยวในหมู่บ้านต่าง ๆ ที่สืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้ โดยทั่วไปมีลักษณะเป็นเครื่องปั้นดินเผาที่ใช้อุณหภูมิในการเผาที่ไม่สูงมากนัก เนื้อดินจะหยาบหนาและมีรูพรุนค่อนข้างมาก ผิวจะมีการทาน้ำดินชั้นและขัดผิวให้มันเพื่อกันน้ำซึมออกมา อาจมีการประดับตกแต่งผิวภายนอกภายนอกอย่างสวยงามด้วยลวดลายต่าง ๆ ที่เกิดจากการขีด, แกะลายหรือกดลาย เพราะน้ำตันเองก็จัดได้ว่าเป็นงานศิลปหัตถกรรมที่มีลวดลายและรูปทรงสวยงาม สะท้อนให้เห็นถึงประวัติศาสตร์ของมนุษย์ผู้ผลิตได้เป็นอย่างดี

ด้วยเหตุนี้คุณค่าของน้ำตันจึงไม่ได้อยู่ที่การทำหน้าที่บรรจุน้ำเท่านั้น หากยังเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวล้านนาในอดีตที่เป็นผู้ทำหน้าที่ผลิตเท่านั้น น้ำตันยังถือได้ว่าช่วยเพิ่มคุณค่าของงานศิลปกรรมโบราณให้มีฐานะสูงขึ้นอีกด้วย.

น้ำตัน คนโท ล้านนา

หลักการและเหตุผล

คุณเคยรู้จักน้ำตันไหม? น้ำตันหรือคนโท เป็นเครื่องปั้นดินเผา ที่ทำขึ้นไว้สำหรับใส่น้ำในสมัยก่อน ในยุคสมัยที่ยังไม่มีตู้เย็นเช่นปัจจุบัน น้ำตันถือเป็นงานศิลปะอีกแขนงหนึ่ง น้ำตันแต่ละอันมีเรื่องราวศิลปะ ลวดลายที่บ่งบอกถึง วิถีชีวิตของผู้คน น้ำตันของขุนนาง น้ำตันของพระสงฆ์ น้ำตันของชาวบ้าน ฯลฯ และอีกมากมายของเรื่องราวจากน้ำตัน ซึ่งเป็นศิลปะแห่งชาติพันธุ์ที่เป็นมากกว่าเครื่องปั้นดินเผา ที่ว่านี่ชนแห่งแดนล้านนารู้จักกันดีในนามของ "น้ำตัน" หรือ "คนโทน้ำ" สร้างสรรค์ลวดลายแต่ละริ้วแต่ละเส้นสายอย่างบรรจง อีกทั้งยังต้องรวบรวมเอาภูมิปัญญาของบรรพชนมาผสมผสานกับทักษะวิชาช่างเฉพาะตัวมาถ่ายทอดเข้าไว้ด้วยกัน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์การผลิตหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผาให้ประชาชนได้ศึกษาหาความรู้
2. เพื่อเป็นการสร้างช่องทางในการเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตัวบุคคลและสมาชิกภายในครอบครัว

กลุ่มเป้าหมาย

1. โรงงานขนาดใหญ่
2. ร้านค้าขนาดใหญ่
3. โรงแรม
4. ร้านสปา
5. คนรับจ้างสวน

น้ำตัน คนโท ล้านนา

ขั้นตอนการจัดทำชุดความรู้ทำมาหากิน

1. ศึกษาข้อมูลจาก เว็บไซต์ สถานที่จริง หนังสือ และสื่อต่างๆ
2. จัดทำเอกสารเพื่อนำความรู้ที่ได้มา มาจัดทำกล่องความรู้ก็ได้
3. นำชุดความรู้มาจัดรวบรวมไว้ในกล่องเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้ และเป็นแนวทางแก่ผู้ที่สนใจ เพื่อนำไปสร้างรายได้
4. นำกล่องความรู้ที่ได้ออกเผยแพร่ให้กับประชาชนผู้ที่สนใจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับการปั้นน้ำตัน
2. ประชาชนสามารถนำกล่องความรู้ก็ได้ นำไปศึกษาและประกอบเป็นอาชีพหลัก หรืออาชีพเสริมได้
3. เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ ให้กับเยาวชน นักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป สามารถไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการปั้นได้

กล่องความรู้กินได้ น้ำตัน/คนโท

ภูมิปัญญาล้านนา

แหล่งผลิตที่สำคัญ

“หมู่บ้านเมืองทุ่ง”

มีการตั้งกลุ่มหัตถกรรม
เครื่องปั้นดินเผาในปี
พ.ศ. 2546 และได้รับเลือกจาก
องค์กรพัฒนาชุมชนอำเภอ
ทางดงและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(ททท.) ให้เป็นหมู่บ้านโอท็อปเพื่อ
การท่องเที่ยวเมื่อปี พ.ศ.2548

งานฝีมือของช่างชาวเจียง
หรือ ชาวไทใหญ่ คนพื้น
เมืองทั่วไปในล้านนาจะเรียก
น้ำตันนี้ว่า “น้ำตันเจียง”
ภาษาเมธีเจียงมีลักษณะ
อ่อนนุ่มบริเวณคอจะสูง
ด้านข้างมีการเขียนลวดลาย
“น้ำตัน” เดิมทีน้ำตันถือเป็นงาน
ศิลปหัตถกรรมที่เกี่ยวข้อง
กับวิถีชีวิตของชาวล้านนา
น้ำตันเป็นเอกลักษณ์ทาง
วัฒนธรรมนอกจากจะใช้
บรรจุน้ำตันยังเป็นที่ใส่ดอกไม้
ในพิธีกรรมทางศาสนาตลอด
จนเป็นเครื่องประกอบยศของ
เจ้านายชั้นสูง

ด้านการตลาด
อดีต/ปัจจุบัน

ราคาส่งกลุ่ม
จากราคาเดิม

เริ่มทำและคิดค้นงาน
ด้านการตลาดที่ชาวไทย
และต่างชาติ
ได้รับการส่งเสริมสนับสนุน
จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
รวมอยู่ในงานนิทรรศการ
จัดตั้งกลุ่มหัตถกรรม
เครื่องปั้นดินเผา
แปรรูปจากดินเผา
สู่สินค้าโอท็อป

ราคาถูก
5-35 บาทต่อชิ้น

จำหน่ายในตลาดโอท็อป
ผลิตและขาย
ในท้องถิ่น

น้ำตันถือเป็นงานศิลปะอีกแขนงหนึ่งแต่ละชิ้น
มีเรื่องราวศิลปะ ลวดลายที่นับบอกถึงวิถี
ชีวิตของผู้คน น้ำตันของชุมชนบาง น้ำตันของ
พระสงฆ์ น้ำตันของชาวบ้าน ฯลฯ และอีกมาก
มาย ซึ่งเป็นศิลปะแห่งชาติพันธุ์ที่เป็นมากกว่า
เครื่องปั้นดินเผา เช่นแห่งแดนล้านนาผู้รักกินดี
ในนามของ “น้ำตัน” หรือ “คนโท” สร้าง
สรรค์ลวดลายแต่ละชิ้นแต่ละสีอย่างบรรจง
อีกทั้งยังต้องรวบรวมเอาภูมิปัญญาของ
บรรพชนมาผสมผสานกับกะวีช่างเฉพาะ
ตัวถ่ายทอดให้ไว้ด้วยกิน

ปัจจุบันมีประมาณ 22 ครอบครัว
ที่ทำอาชีพเครื่องปั้นดินเผาอย่างจริงจัง
โดยมีการปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์
เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ
ของพหุโลก เช่น การสร้างลวดลาย
ที่แปลกใหม่ และการแต่งสีสันทันสมัย
อีกทั้งยังมีการผลิตตามคำสั่งของลูกค้า
เช่น โคมไฟ กระถางอ่างบัว หรือแจกัน
เป็นต้น

รูปแบบดั้งเดิม

ลักษณะทรงสูงคล้ายขวด
ตัวน้ำตันส่วนบนมีคอยาว
ปากเล็กขนาดประมาณ 6.5 นิ้ว
สูงประมาณ 10 นิ้ว มีสีน้ำตาล
อู๋ ขึ้นรูปโดยการใช้เป็นท่อน
และปั้นด้วยมือ

8 รูปทรง
ของน้ำตัน

ขั้นตอนการผลิต

การเตรียมดิน	นวดดินด้วยมือ	การขึ้นรูป	การฟiring	การเผา	การตกแต่ง
 การเตรียมดินด้วยล้อ	 นวดดินด้วยมือ	 ยังคงการขึ้นรูปโดยใช้มือคนช่างขึ้นเรียกว่า “จังก” ใช้ปูนทูนผิวเพื่อไม่ให้แตก	 ฟiring ทั่วไปที่รับควบคุมอุณหภูมิให้พอเหมาะ สลับกับน้ำเพื่อไม่ให้แตก ไฟฟiring เพื่อไม่ให้แห้งเร็วขึ้น เป็นการนำเอาออกจากตัวผลิตภัณฑ์ก่อนขึ้นตอนการเผา	 ในอดีตและปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกันโดยใช้เตาเผาที่ก่อขึ้นใช้อิฐมอดูและใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงในการเผา	 ไม่มีการเคลือบสีผลิตภัณฑ์เป็นสีธรรมชาติ มีการลงลวดลายตกแต่งเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์

• การเผาเครื่องปั้นดินเผา
ทำให้เครื่องปั้นแข็งทนทาน
ไม่แตกหักง่าย

น้ำตัน คนโท ล้านนา

น้ำตัน เป็นภาชนะใส่น้ำแบบล้านนาชนิดหนึ่ง เป็นภาชนะดินเผาแรงไฟต่ำ มีลักษณะทรงสูงคล้ายขวด ตัวน้ำตันอ้วนกลม มีคอยาว ปากเล็ก มีขนาดประมาณ 6.5 นิ้ว (วัดที่ตัวน้ำตัน) สูงประมาณ 10 นิ้ว ทัวไปมักจะมีสีแดงอิฐ ในการปั้นน้ำตันนั้น นิยมขึ้นรูปโดยการใช้แป้นหมุนและปั้นด้วยมือเป็นส่วน ๆ นำมาประกอบกันเมื่อดินยับไม่แห้งมีการตกแต่งด้วยลายกดประทับและลายขูดขีด บางชนิดพบว่ามีฝาเล็ก ๆ ปิดที่ปากด้วย ในแง่ประโยชน์ใช้สอยแล้วน้ำตันใช้สำหรับใส่น้ำไว้ใช้ดื่มบนเรือนและใช้รับแขกโดย วางไว้ที่เติน (อ่าน เต็น) หรือห้อยนอกประสังค์ นอกจากนี้ น้ำตันยังใช้สำหรับใส่น้ำไว้บนหอเจ้าทรง หอผีปู่ย่าด้วยส่วนความเชื่อเกี่ยวกับน้ำตัน เชื่อว่าน้ำตันเป็นของสูงจึงใช้สำหรับใส่น้ำในพิธีกรรมต่าง ๆ หรือกิจกรรมที่มีเกียรติ เช่น ต้อนรับแขก ตั้งไว้บนหอผีหอเจ้าทรง เวลาฟ้อนผีก็ใช้น้ำตันสำหรับใส่น้ำเพื่อบวงสรวงเช่นไหว้ผี เป็นต้น ปกติชาวบ้านมักจะไม่นิยมน้ำตันอย่างพร้าเพื่อหากไม่ใช้งานแล้ว มักจะเก็บไว้โดยการคว่ำไว้บนค้อน หรือที่เก็บของเป็นตะแกรงตาห่างกรออยู่แทน เพดานเรือน หากจะเปรียบภูมิปัญญาท้องถิ่นของเหล่าบรรพชนคนเมือง (ล้านนา) คงเทียบได้กับเส้นเลือดใหญ่ เสมือนคลังภูมิปัญญาที่สำคัญของชีวิตทุกชีวิตที่จะหล่อเลี้ยง ต่อยอดกลมกลืนให้ชีวิตที่เหลืออยู่ ยืนหยัด ได้ในวิถีทางสายวัฒนธรรม หัตถกรรมพื้นบ้านล้านนา ส่งเสริมภูมิปัญญาของชาติพันธุ์ คนไทยถิ่นเหนืออย่างสมศักดิ์ศรี

1. กระบวนการผลิต

ความรู้/ทักษะสำหรับดำเนินการ

ชาวบ้านน้ำตัน บ้านเหมืองงู บ้านขุนแส ได้รับการถ่ายทอดงานศิลปหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา จากชาวจี๊ว จากรุ่นสู่รุ่น สืบสานหัตถกรรมเป็นอาชีพ หลังจากทำนาเสร็จชาวบ้านก็จะปั้นน้ำตัน น้ำหม้อ ไว้เพื่อใช้ในครัวเรือนและขายเป็นอาชีพเสริม ต่อมารายได้ที่เคยได้ ก็ไม่ได้ทำให้ชุมชนมีฐานะดีขึ้น เนื่องจากมีเทคโนโลยีที่ทำให้ภาชนะใส่น้ำดื่มเปลี่ยนไป การผลิตน้ำตัน และน้ำหม้อ ในปัจจุบันก็เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ต้องเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้วยการนำศิลปะมาประยุกต์ใช้ รวมถึงเพิ่มกรรมวิธีในการผลิต ตลอดจนชุมชนต้องช่วยกันคิดพัฒนารูปแบบใหม่ที่ตลาดสนใจขายให้ได้เงินเพื่อเลี้ยงตนเอง และครอบครัวกระบวนการผลิตเครื่องปั้นดินเผาจากอดีตสู่ปัจจุบันเมื่อเปรียบเทียบกับในอดีตพบว่า กระบวนการผลิตจะมีขั้นตอนคล้าย ๆ กัน คือ การเตรียมดิน การขึ้นรูป การตกแต่งการเผิง การเผา แต่สิ่งที่แตกต่างกัน ในกระบวนการผลิต คือวัสดุ อุปกรณ์ ที่นำมาใช้ในการผลิต บางขั้นตอน มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการผลิต อาทิ แหล่งวัตถุดิบ ที่ใช้ในการผลิตเครื่องปั้นดินเผา ในอดีตจะเป็นดินจากกลางทุ่งนาไม่ต้องซื้อ แต่ปัจจุบันผู้ผลิตต้องซื้อดินจากอำเภ

น้ำตัน คนโท ล้านนา

1. กระบวนการผลิต

ความรู้/ทักษะสำหรับดำเนินการ

การเตรียมดินในอดีตใช้ครกกระเดื่องเพื่อบดดินให้ละเอียดเป็นผง และนวดดินด้วยมือ สำหรับปัจจุบันใช้เครื่องจักรในการช่วยย่อยสลายดิน การขึ้นรูป ช่างปั้นในอดีตจะทำการขึ้นรูปด้วยมือ โดยใช้แป้นมือหมุนหรือชาวบ้านเรียกว่า “จ่าก” สำหรับปัจจุบัน จะขึ้นรูปด้วยมือแต่ใช้แป้นหมุนไฟฟ้า ที่ชาวบ้านดัดแปลงมาจากแกนล้อรถจักรยานยนต์โดยใส่มอเตอร์ไฟฟ้าเป็นตัวต้นเป็นกำลัง โดยใส่มอเตอร์ไฟฟ้าเป็นตัวต้นกำลังในการขับเคลื่อนให้แป้นหมุนนั้นหมุนเพื่อสะดวกในการขึ้นรูปผลิตภัณฑ์ การตกแต่งในอดีตจะไม่มีการเคลือบสีของผลิตภัณฑ์ เป็นสีธรรมชาติ ในปัจจุบันมีการตกแต่ง และการขัดมัน สำหรับชาวบ้านเมืองกุง จะตกแต่งผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผาโดยใช้ดินสีแดงจากอำเภอดอยสะเก็ด เคลือบผลิตภัณฑ์ก่อน จากนั้นจึงใช้น้ำมันโซล่า ทาทับบริเวณผิวผลิตภัณฑ์อีกครั้ง เพื่อจะได้ผิวผลิตภัณฑ์ที่มีสีแดงและมีความมัน หลังจากนั้นจึงใช้ก้อนหินผิวเรียบขัดผิวผลิตภัณฑ์ให้เป็นมัน ก่อนจะนำไปเผิงให้แห้งและเผาต่อไป การเผิงในอดีตและปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกัน โดยจะเผิงไว้ในที่ร่ม ควบคุมอุณหภูมิให้พอเหมาะ สลับกับนำผลิตภัณฑ์ไปเผิงแดดเพื่อให้แห้งเร็วขึ้น กระบวนการผลิตขั้นตอนสุดท้าย คือ การเผา ในอดีตและปัจจุบันไม่มีความแตกต่างกัน จะเผาโดยใช้เตาเผาที่ก่อขึ้นเอง โดยใช้อิฐมอญและใช้ฟืนเป็นเชื้อเพลิงในการเผา

รูปทรงของน้ำตัน มีรูปแบบลักษณะ อยู่ 8 รูปแบบดังนี้

1. แบบหัวแดง(หัวระฆัง)
2. แบบทรงสูง
3. แบบคอคอดปากบาน
4. แบบน้ำตันแม่วาง(สันปาดอง)
5. แบบทรงอ้วน
6. แบบยาวกลีบมะเฟือง
7. แบบทรงขวด
8. แบบน้ำเต้า

น้ำตั้น คนโท ล้านนา

1. กระบวนการผลิต

ความรู้/ทักษะสำหรับดำเนินการ

รูปทรงของน้ำตั้น มีรูปแบบลักษณะ อยู่ 8 รูปแบบดังนี้

1. แบบหัวแดง(หัวระฆัง)

2. แบบทรงสูง

3. แบบคอคอดปากบาน

น้ำตัน คนโท ล้านนา

1. กระบวนการผลิต

ความรู้/ทักษะสำหรับดำเนินการ

รูปทรงของน้ำตัน มีรูปแบบลักษณะ อยู่ 8 รูปแบบดังนี้

4. แบบน้ำตันแม่วาง(สันปาดอง)

5. แบบทรงอ้วน

6. แบบยาวกลีบบะเพอง

น้ำตั้น คนโท ล้านนา

1. กระบวนการผลิต

ความรู้/ทักษะสำหรับดำเนินการ

รูปทรงของน้ำตั้น มีรูปแบบลักษณะ อยู่ 8 รูปแบบดังนี้

7. แบบทรงขวด

8. แบบน้ำเต้า

น้ำตัน คนโท ล้านนา

การจัดการเงิน

ดินที่นำมาปั้นเป็นชิ้นงานแต่ละชิ้น ขึ้นอยู่กับการนำมาปั้นว่ามีขนาดเล็ก หรือใหญ่ มีราคาตั้งแต่ 10 – 10,000 บาทขึ้นไป

การจัดการกำลังคน

1. ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป หรือแบบครอบครัว
2. วิสาหกิจชุมชน, ห้างหุ้นส่วน, บริษัท

เครื่องมือ/อุปกรณ์

อุปกรณ์ ในการเตรียมดินสำหรับการปั้น

1. เครื่องบดดิน

บดแบบมือ

บดแบบเครื่อง

* เครื่องละ 17,900 บาท

2. ป่อหมัก

* ราคาต่อก่อป่อหมัก ลูกละ 1,500 บาท

น้ำตัน คนโท ล้านนา

เครื่องมือ/อุปกรณ์

อุปกรณ์ ในการเตรียมดินสำหรับการปั้น

3. เครื่องนวดดิน

นวดแบบใช้มือ

เครื่องนวดดิน

* เครื่องนวดดิน 17,900 บาท

4. เตาสำหรับเผาเครื่องปั้น

* ราคาค่าก่อเตาเผา ประมาณ 10,000 บาท

น้ำตัน คนโท ล้านนา

การจัดการเงิน

ดินที่นำมาปั้นเป็นชิ้นงานแต่ละชิ้น ขึ้นอยู่กับการนำมาปั้นว่ามีขนาดเล็ก หรือใหญ่ มีราคาตั้งแต่ 10 – 10,000 บาทขึ้นไป

การจัดการกำลังคน

1. ตั้งแต่ 1 คนขึ้นไป หรือแบบครอบครัว
2. วิสาหกิจชุมชน, ห้างหุ้นส่วน, บริษัท

เครื่องมือ/อุปกรณ์

อุปกรณ์ ในการปั้นเครื่องปั้นดินเผา

1. ที่วัดขนาด รูปทรง ความสูงต่ำ

2. ไม้ไฟ

3. แผ่นกระเบื้อง

น้ำตัน คนโท ล้านนา

เครื่องมือ/อุปกรณ์

อุปกรณ์ ในการปั่นเครื่องปั้นดินเผา

4. สายเอ็น

5. แป้นหมุน

6. ผ้าฝ้ายเล็ก

เครื่องมือ/อุปกรณ์

อุปกรณ์ ในการขัดเครื่องปั้นดินเผา

1. หินขัด

น้ำตัน คนโท ล้านนา

วัสดุอุปกรณ์

วัสดุ ในการปั้นเครื่องปั้นดินเผา

1. ดินเหนียว

* รถขนดินขาย ลำละ 3,000 บาท

* แต่ถ้าผสมพร้อมปั้น กิโลละ 25 บาท

2. ดินแดงบดละเอียด

* ราคา กิโลกรัมละ 15 บาท

3. ขี้เถ้าแกลบ

* รถขนขี้เถ้าแกลบ ลำละ 2,000 บาท

* กระสอบ 5 กิโล 30 บาท

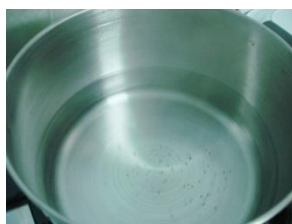
วัสดุ ในการขัดเครื่องปั้นดินเผา

1. น้ำมันโซล่า

* ราคาน้ำมันขึ้นอยู่กับราคาท้องตลาด

2. น้ำเปล่า

น้ำตัน คนโท ล้านนา

วัตถุดิบ

1. ดินเหนียวสำหรับปั้น

2. เศษดินเผา

3. ฟืน

ลำละ 3,500 บาท
มัดละ 35 บาท

น้ำตั้น คนโท ล้านนา

กระบวนการ/ขั้นตอนในการทำ

ขั้นตอนการเตรียมดิน

1. นำดินเหนียวไปตากให้แห้ง ประมาณ 1 วัน

2. นำดินเหนียวที่แห้งแล้วไปปั่นให้ละเอียด

3. เมื่อบั่นดินเหนียวเสร็จแล้วก็นำไปร่อนเพื่อเอาทรายเม็ดใหญ่ออก ถ้าไม่นำเม็ดทรายออกเวลารับดินเหนียวจะมีรอยผุ

น้ำตัน คนโท ล้านนา

กระบวนการ/ขั้นตอนในการทำ

ขั้นตอนการเตรียมดิน

4. นำดินเหนียวไปหมักโดยต้องผสมน้ำเพื่อให้ดินเหนียวมากขึ้น ใช้เวลาในการหมัก 1 วัน

5. เมื่อนำดินเหนียวขึ้นจากอ่างหมักดินแล้วนำดินเหนียวมานวดด้วยมือ หรือนำเข้าเครื่องเพื่อทำการอัดดิน

6. นำถุงพลาสติกห่อดินไว้และสามารถนำมาใช้งานได้เลย

น้ำตั้น คนโท ล้านนา

ขั้นตอนการปั้น

1. เตรียมดินสำหรับการปั้น

2. นำกระเบื้องมาวางบนเครื่องปั้นใช้สำหรับรองดินเหนียว

3. ทำการปั้นโดยใช้เครื่องปั้นดินเหนียวใช้เครื่องมือตักแต่งให้เป็นรูปทรง

น้ำต้น คนโท ล้านนา

ขั้นตอนการแกะลายหม้อ

1. สร้างลวดลายด้วยวิธีการกดทับลาย เซาะร่องเอาส่วนที่เป็นพื้นปลาออก ให้ปรากฏเป็นรอยยัก

2. นำสายเอ็นมาตัดด้านล่างของเครื่องปั้นเพื่อให้หลุดออกจากกระเบื้อง

3. นำเครื่องปั้นดินเหนียวที่ปั้นเสร็จไปตากให้แห้งเพื่อรอการเข้าเตาเผา

น้ำต้น คนโท ล้านนา

ขั้นตอนตากหม้อ

นำหม้อน้ำที่ได้จากการปั้นเสร็จเรียบร้อยแล้วมาตากในที่ร่มหรือที่แจ้งก็ได้

ขั้นตอนการขัดด้วยหินแม่น้ำ

1. นำหม้อน้ำที่ได้จากการตากและแกะลายเสร็จเรียบร้อยแล้วเตรียมการขัด
2. นำสีที่ได้จากดินแดงมาบดให้ละเอียดผสมกับน้ำมันโซล่า

น้ำตั้น คนโท ล้านนา

ขั้นตอนการขัดด้วยหินแม่น้ำ

3. ทาลงไปบนหม้อน้ำ นำไปตากให้แห้ง

4. ขัดด้วยหินแม่น้ำ จนเกิดความเงางาม

น้ำตั้น คนโท ล้านนา

ขั้นตอนการเผาเครื่องปั้น

ข้อดีสำหรับการเผาเครื่องปั้นก็คือ ทำให้เครื่องปั้นแข็งแกร่ง ทนทาน กันการไม่แตกหักง่าย

1. นำ

2. จุดไฟนำถ่านและฟืนใส่ลงไปเรื่อยๆ เพื่อให้ไฟมีความร้อนสูงเพื่อจะได้เผาเครื่องปั้นให้มีความแข็งแกร่ง

3. รอประมาณ 8 – 10 ชั่วโมง ถึงจะสามารถนำเครื่องปั้นออกได้

น้ำตัน คนโท ล้านนา

เกร็ดน่ารู้ :

ถ้าคุณอยากได้น้ำตัน หรือเครื่องปั้นของคุณ เป็นสีแดงน้ำตาล ต้องใช้ไฟอยู่ที่อุณหภูมิที่

700 องศา

ถ้าคุณอยากได้น้ำตัน หรือเครื่องปั้นของคุณ เป็นสีส้มไล่ ต้องใช้ไฟอยู่ที่อุณหภูมิที่ 800

- 900 องศา

ถ้าคุณอยากได้น้ำตัน หรือเครื่องปั้นของคุณ เป็นสีดำ ต้องใช้ไฟอยู่ที่อุณหภูมิที่ 700

องศา

และสีน้ำตาล

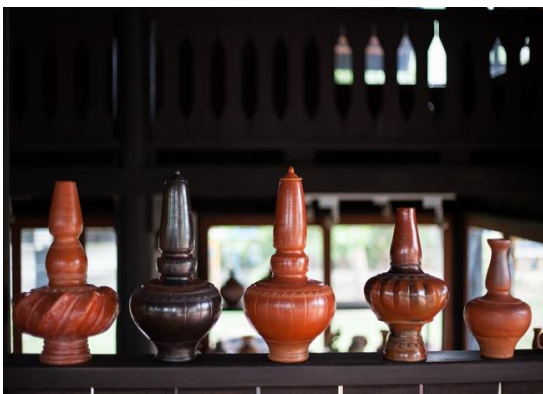

น้ำตัน คนโท ล้านนา

2. การตลาด

ศิลปหัตถกรรม “น้ำตัน/คนโท” เป็นงานหัตถกรรมที่ต้องใช้ความสามารถและจินตนาการ ในการสร้างสรรค์ผลงาน ถือว่ามีโอกาสเติบโตได้เป็นอย่างมาก เพราะรูปแบบของผลิตภัณฑ์มีการปรับเปลี่ยนไปตามกระแสของการตลาด ไม่ว่าจะเป็นการนำไปเอาไปใช้ หรือการนำไปตกแต่ง

อดีต การจำหน่ายน้ำตัน	ปัจจุบัน การจำหน่ายน้ำตัน
- ขายในจังหวัด	- ได้มีการจัดรวมกลุ่มขึ้นภายในหมู่บ้าน จัดตั้งกลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา - โรงแรม - รีสอร์ท - ร้านสปา - ธุรกิจออนไลน์
- ขายในอำเภอใกล้เคียง	- ได้รับการจัดตั้งให้เป็น “หมู่บ้านโอท็อปเพื่อ การท่องเที่ยว”
- โดยราคาการขายนั้น จะถูก มีราคาเพียงใบ ละ 5 – 35 บาท	- มีการจัดทำตามคำสั่งซื้อของลูกค้า ทั้งชาว ไทยและชาวต่างชาติ ทำให้ราคาสินค้ามีราคา ที่สูงขึ้น จากเดิม

น้ำตัน คนโท ล้านนา

3. ปัญหา/วิธีการตัดสินใจ/กระบวนการแก้ปัญหา

ปัญหาในการปั้นน้ำตัน

1. ขาดแคลนฝีมือแรงงาน
2. การร่อนดิน ต้องเอาเศษใบไม้ ก้อนหิน ทราบay ออกให้หมด ไม่งั้น “น้ำตัน” เวลาเผาจะแตก หรือมีรอยร้าว
3. การใส่ไฟให้ร้อนในเวลาเดียวกันทำให้ชิ้นงานแตก
4. สีของ “น้ำตัน” มักจะมีสีที่ไม่เสมอกัน ต้องคัดแยกออก ทำให้ไม่ได้การผลิตตามเป้าที่กำหนดไว้

กระบวนการแก้ปัญหา

1. ควรมีการส่งเสริมให้เยาวชน เรียนรู้เกี่ยวกับการปั้นน้ำตัน/คนโท
2. การร่อน ต้องร่อนหลายๆ รอบ จนมีแต่ดินที่ละเอียดเท่านั้น
3. การนำน้ำตันเข้าเตา เพื่อเผาวันที่ 1 จะสุ่มไฟอ่อนๆ ให้ความร้อนแพร่กระจาย วันที่ 2 จะเริ่มความร้อนขึ้นไปเลย จนถึง 800 – 900 องศา ใช้เวลา 6 – 10 ชั่วโมง จะทำให้ น้ำตัน นั้นสวยงาม ใช้น้ำไม่รั่ว ซึม

น้ำตัน คนโท ล้านนา

4. ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

บรรดาหมู่บ้านในเชียงใหม่ ที่ยังอนุรักษ์การปั้นน้ำตัน/คนโทนั้น “หมู่บ้านเหมืองกุง” เป็นหมู่บ้านตัวอย่างในจังหวัดเชียงใหม่ ที่มีการตั้งกลุ่มหัตถกรรมเครื่องปั้นดินเผา ในปี พ.ศ. 2545 และได้รับเลือกจากองค์กรพัฒนาชุมชน อ.หางดง และ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ให้เป็นหมู่บ้านโอท็อปเพื่อการท่องเที่ยวเมื่อปี พ.ศ. 2548 จึงทำให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญและรวมตัวกันมากขึ้นจนกระทั่งปัจจุบันมีประมาณ 22 ครัวเรือนที่ทำอาชีพเครื่องปั้นดินเผาอย่างจริงจัง โดยมีการปรับปรุงรูปแบบผลิตภัณฑ์เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค เช่น การสร้างลวดลายที่แปลกใหม่ และการแต่งสีสันทันสมัย อีกทั้งยังมีการผลิตตามคำสั่งซื้อของลูกค้าอีกด้วย เช่น โคมไฟ กระถาง อ่างบัว หรือแจกัน เป็นต้น

น้ำต้น คนโท ล้านนา

5. แนวคิดใหม่ในการพัฒนาอาชีพ

1. เปิดเป็นศูนย์เรียนรู้ให้เยาวชนได้เข้ามาใช้เวลาว่างสืบสานงานหัตถศิลป์ สร้างรายได้และสร้างอาชีพ
2. โครงการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรม มีหมู่บ้านเชิงหัตถกรรม ดังนี้

หมู่บ้านเหมืองกุง "ตำนานน้ำต้นคนปั้นดิน"

หม้อน้ำ

หมู่บ้านกวนวัวลาย "บ้านกวนวัวลายสืบสานปั้นดิน ใส่น้ำดื่มกินหอมเย็นชื่นใจ"

หมู่บ้านม่อนเขาแก้ว "แหล่งปั้นเครื่องครัวจากดิน สร้างสรรค์ของกินหอมกลืนดินเผา"

หมู่บ้านป่าตาล "มหัศจรรย์ดินยี่ม ถิ่นล้านนา"

น้ำตัน คนโท ล้านนา

6. แหล่งอ้างอิง (รายชื่อบุคคล/ชื่อหนังสือ/เว็บไซต์ ฯลฯ)

ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง	ความเชี่ยวชาญ	สถานที่ติดต่อ
คนโทโบราณปิดทอง(น้ำตัน)	คนโทโบราณปิดทอง	กลุ่มเครื่องปั้นดินเผา 45 หมู่ 6 บ้านน้ำตัน ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ 50360 ติดต่อ : คุณ สล่าแดง ศรีสุวรรณ โทร : 089 7007273, 053 489226
คนโทโบราณปิดทอง ทรงพิกทองคอสอบ		
คนโทโบราณปิดทองแนวกลางคู่		
คนโทโบราณปิดทอง		
คนโทโบราณ ทรงคนเฒ่านอนวัด ขนาดมาตรฐาน		
โคมไฟคนโทโบราณปิดทอง		
คนโทดินเผา	คนโทขนาดใหญ่ใส่น้ำดื่ม	กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาบ้านเหมือนงู 77 หมู่ 7 บ้านเหมืองงู ต.หนองควาย อ.หางดง จ.เชียงใหม่ 50230 ติดต่อ : นางจันทร์เพ็ญ สายรัมย์ โทร : 053 441064, 01 999-8896
คนโท	คนโท	กลุ่มเครื่องปั้นดินเผาตำบลหนองป่าค4/2 หมู่ที่ 1 ตำบลหนองป่าครั่ง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000 ติดต่อ : นายพีรพงษ์ พรปิติไพศาล โทร : 053 248305 , 05 8674545

น้ำตื้น คนโท ล้านนา

6. แหล่งอ้างอิง (รายชื่อบุคคล/ชื่อหนังสือ/เว็บไซต์ ฯลฯ)

เว็บไซต์

<http://www.youtube.com/watch?v=mvYJbbYv2EM> / ศาสตราจารย์ ดร. วิชาญ ปันน้ำตื้น ล้านนา 'คนโทน้ำ' 19 ส.ค. 57 (1-3)

<http://www.handicrafttourism.com/>

<http://muangkung.blogspot.com/>

http://cmrulocalinformaiton.blogspot.com/2011/10/blog-post_03.html

<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=abird&month=06-2010&date=01&group=12&gblog=166>

<http://www.thairath.tv/play/697>

<http://www.chiangmainews.co.th/page/?p=212983>

<https://mbasic.facebook.com/notes/ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ-องค์การมหาชน/สมทรัพย์-ศรีสุวรรณ-หรือ-สลาแดง-ผู้อนุรักษ์การปั้นน้ำตื้น-หรือคนโทน้ำดินเผา>

<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=831916>

<http://www.thaitambon.com>

Check List

สื่อประจำกลุ่มความรู้กันได้

น้ำต้น คนโท ถ่านนา

แนะนำหนังสือและสื่อมัลติมีเดีย

จำนวน 3 รายการ

แนะนำแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

จำนวน 8 รายการ

แนะนำแหล่งจำหน่ายวัสดุดิบ

จำนวน 3 รายการ

ตัวอย่างวัสดุดิบ / อุปกรณ์

จำนวน 19 รายการ

โครงการศูนย์ความรู้กันได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมิว บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiproject.net>

หนังสือและสื่อมัลติมีเดีย

แนะนำสื่อสารสนเทศเพื่อใช้ในการศึกษา

น้ำตัน คนโท ล้านนา

ไฮไลท์ ★★★★★

ศาสตร์ตราช่าง : วิถีงานปั้น น้ำตัน ล้านนา 'คนโทน้ำ' (1-3)

ศิลปะแห่งชาติพันธุ์ที่เป็นมากกว่าเครื่องปั้นดินเผา ที่ว่านี่ชนแห่งแดนล้านนา รู้จักกันดีในนามของ "น้ำตัน" หรือ "คนโทน้ำ" สร้างสรรค์ลวดลายแต่ละริ้วแต่ละเส้นสายอย่างบรรจง อีกทั้งยังต้องรวบรวมเอาภูมิปัญญาของบรรพชนมาผสมผสานกับทักษะวิชาช่างเฉพาะตัวมาถ่ายทอดร่วมติดตามเรื่องราวของคุณค่า วิถีชีวิต ประเพณี ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาเอาไว้ด้วยกัน โดย สล่าแดง หรือช่าง "สมทรัพย์ ศรีสุวรรณ" ได้ในรายการศาสตร์ตราช่าง ตอน "วิถีงานปั้น น้ำตัน ล้านนา"

หนังสือและสื่อมัลติมีเดียอื่นๆ

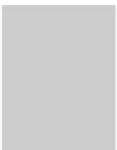
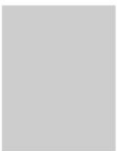
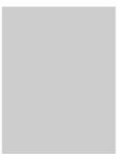
คิดอย่างไรให้สร้างสรรค์ ช่างทำน้ำตัน สล่าแดง

<http://www.youtube.com/watch?v=ADHpMrxl6H4>

สล่าน้ำตัน จ.เชียงใหม่ : คุณสมทรัพย์ ศรีสุวรรณ

<http://www.youtube.com/watch?v=e56l6GI2ixk>

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมิว บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิทยารัตนสิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiproject.net>

แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

แนะนำเว็บไซต์ หน่วยงาน และพื้นที่เรียนรู้

น้ำตัน คนโท ล้านนา

ไฮไลท์ ★★★★★

โครงการท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ภูมิปัญญาล้านนาเชิงหัตถกรรม

ท่องเที่ยวไปยังหมู่บ้านต่าง ๆ เพื่อสัมผัสประสบการณ์การทำหัตถกรรมที่หลากหลาย จากครูช่างผู้สืบสานงานหัตถกรรม จากรุ่นสู่รุ่น ในสถานที่และบรรยากาศจริงที่ใช้สร้างสรรงานหัตถกรรม พร้อมทั้งสัมผัสกับวิถีชีวิตที่แท้จริงของคนในท้องถิ่นล้านนา อีกหนึ่งประสบการณ์ที่ครั้งหนึ่งในชีวิตต้องได้ลองสัมผัส

แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมอื่นๆ

ศาสตร์ตราช่าง : วิถีงานปั้น น้ำตัน ล้านนา 'คนโทน้ำ' 19 ส.ค. 57 (1-3)

<http://www.youtube.com/watch?v=mvYJbbYv2EM>

<http://www.handicrafttourism.com/>

<http://muangkung.blogspot.com/>

http://cmrulocalinformaiton.blogspot.com/2011/10/blog-post_03.html

<http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=abird&month=06->

[2010&date=01&group=12&gblog=166](http://www.bloggang.com/viewdiary.php?id=abird&month=06-2010&date=01&group=12&gblog=166)

[https://mbasic.facebook.com/notes/ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ-องค์การมหาชน/สมทรัพย์-ศรีสุวรรณ-หรือ-สลาแดง-ผู้อนุรักษการปั้นน้ำตัน-หรือคนโทน้ำ](https://mbasic.facebook.com/notes/ศูนย์ส่งเสริมศิลปาชีพระหว่างประเทศ-องค์การมหาชน/สมทรัพย์-ศรีสุวรรณ-หรือ-สลาแดง-ผู้อนุรักษการปั้นน้ำตัน-หรือคนโทน้ำดินเผา)

ดินเผา

โครงการศูนย์ความรู้ก็ได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมว บิลดิง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiproject.net>

แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม

แนะนำเว็บไซต์ หน่วยงาน และพื้นที่เรียนรู้

น้ำตัน คนโท ล้านนา

แหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมอื่นๆ (ต่อ)

<http://www.oknation.net/blog/print.php?id=831916>

<http://www.thaitambon.com>

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมिव บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

แหล่งอ้างอิง

นายสมทรัพย์ ศรีสุวรรณ หรือ สล่าแดง
45 หมู่ 6 บ้านน้ำตัน ตำบลบ้านกาด อำเภอแม่วาง
จังหวัดเชียงใหม่ 50360
โทร : 089 7007273, 053 489226

วัดฤติบ / อุปกรณ์

ตัวอย่างวัดฤติบ / อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำมาหากิน

น้ำตัน คนโท ลั่นนา

เครื่องบดดิน

เครื่องผสมดิน

บ่อหมักดิน

เตาเผา

ที่วัดขนาด รูปทรง ความสูงต่ำ

ไม้ไผ่

โครงการศูนย์ความรู้ก็ได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมिव บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

วัตถุดิบ / อุปกรณ์

ตัวอย่างวัตถุดิบ / อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำมาหากิน

น้ำตั้น คนโท ล้านนา

กระเบื้อง

สายเอ็น

แป้นหมุน

ผ้า

หินขัด

ดินเหนียว

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมิว บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

วัตถุดิบ / อุปกรณ์

ตัวอย่างวัตถุดิบ / อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำมาหากิน

น้ำต้น คนโท ถ่านนา

ดินแดงบดละเอียด

ขี้เถ้าแกลบ

น้ำมันโซล่า

น้ำเปล่า

เศษดินเผา

ฟืน

โครงการศูนย์ความรู้กินได้ @ สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้

ที่อยู่ 69/18-19 อาคารชุดมिव บิลดิ้ง ชั้น 18-19 ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

เว็บไซต์ : <http://www.kindaiprject.net>

แผนการถ่ายทอดองค์ความรู้ และรูปแบบกิจกรรมหรือนิทรรศการ

- นำกล่องความรู้ที่ได้จัดทำมาเผยแพร่ไว้ ณ มุมศูนย์ความรู้ก็ได้ ณ ห้องสมุดประชาชนจังหวัดเชียงใหม่
- นำไปเผยแพร่กับห้องสมุดเคลื่อนที่